

// 2010 ser således ud til at byde på en lille fremgang i gæster/kunder, men det ser ikke ud til at øge omsætningen. Årsagen er, at kunderne er blevet endnu mere prisbevidste og generelt forbruger mindre”

// Værst ser det ud for feriecentrene, hvor 60 pct. forventer tilbagegang, men også blandt cafeer, værts-huse mv., kroer samt kursus- og konferen- cecentre ser 2010 ud til at blive et meget vanskeligt år”

// Udsigterne for 2011 ser en anelse bedre ud end for 2010, om end væksten forventes at være beskedent”

Turismeerhvervets forventninger til 2010 og 2011

HORESTA har igen i år valgt at sætte fokus på hotel-, restaurant- og turismevirksomhedernes aktuelle økonomiske situation. Dette er den anden analyse i en række af fire og omhandler branchens forventninger til 2010 og 2011.

Baggrund

Finanskrisen og den efterfølgende økonomiske afmatning har haft store konsekvenser for de danske hotel-, restaurant- og turismevirksomheder. Erhvervet er meget konjunkturfølsomt, og allerede i slutningen af 2008 begyndte gæsterne/kunderne at udeblive, hvilket resulterede i markante omsætningstab for branchens virksomheder. Situationen blev yderligere forværret i 2009.

Den første delanalyse afslørede, at trods generel fremgang i Danmark, har hovedparten af hotel- og restaurantvirksomhederne oplevet et fortsat fald i efterspørgsel og et omsætningsfald i de første fem måneder af 2010. Denne anden delanalyse sætter fokus på virksomhedernes forventninger til 2010 og 2011 sammenlignet med det foregående år. Undersøgelsen er gennemført via et elektronisk

spørgeskema, som er blevet udsendt pr. mail til i alt 1.200 medlemsvirksomheder. 299 virksomheder har besvaret hele spørgeskemaet, hvilket svarer til en svarprocent på 25 pct. Virksomhederne vurderes at udgøre et repræsentativt udsnit af branchen både med hensyn til type og beliggenhed. Medlemsundersøgelsen følger op på en tilsvarende analyse fra maj 2009.

Forventninger til 2010

HORESTA har spurgt medlemmerne om deres forventninger til udviklingen i gæster og omsætning i hele 2010 sammenlignet med 2009. Som det fremgår af Figur 1 (se næste side) er der store forskelle på virksomhedernes forventninger. Der er næsten lige så mange, som forventer tilbagegang i antallet af gæster, som der er virksomheder, der tror på fremgang.

I alt svarer 39 pct. af virksomhederne, at de forventer et lavere antal gæster i 2010 sammenlignet med 2009. 20 pct. forventer et uændret antal gæster sammenlignet med 2009, mens 41 pct. svarer, at de ser en fremgang i antal gæster i 2010 i forhold til 2009.

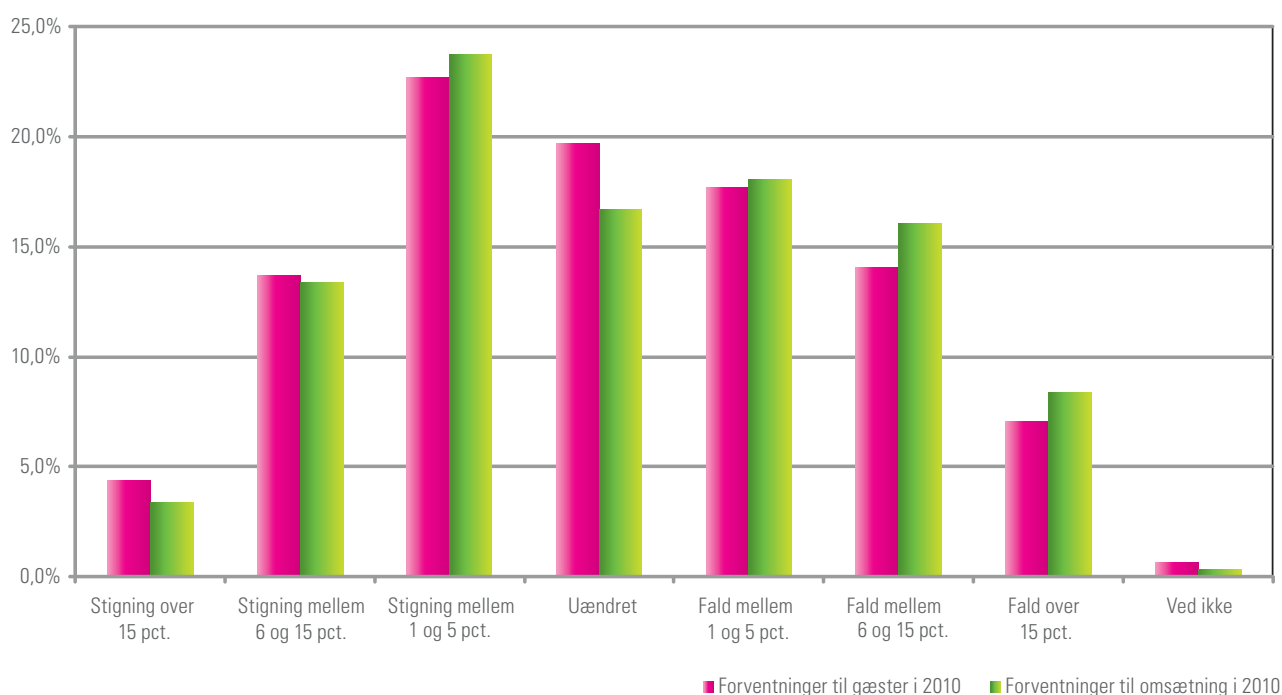
Der er ofte en sammenhæng mellem udviklingen i gæster og omsætning. Virksomhedernes forventninger til omsætningsudviklingen i 2010 adskiller sig imidlertid noget fra forventningerne til gæsteantallet. Samlet set svarer 40 pct. af virksomhederne, at de forventer en positiv udvikling i omsætningen sammenlignet med 2009, 17 pct. forventer, at omsætningen vil ligge på niveau med 2009, mens 43 pct. forventer, at omsætningen for hele 2010 vil ligge under 2009-niveau.

Der er altså en lille overvægt af virksomheder, der forventer tilbagegang i omsætning.

2010 ser således ud til at byde på en lille fremgang i gæster/kunder, men det ser ikke ud til at øge omsætningen. Årsagen er, at kunderne er blevet endnu mere prisbevidste og generelt forbruger mindre, når de går på restaurant, café, diskotek mv. eller bor på hotel, feriecenter, vandrerhjem etc.

Analysens overordnede resultater dækker imidlertid over store forskelle mellem de enkelte virksomhedstyper, ligesom virksomhedernes geografiske beliggenhed også har stor betydning. De to følgende afsnit vil se nærmere på virksomhedernes forventninger til udviklingen i henholdsvis gæster og omsætning afhængig af virksomhedstype og beliggenhed.

Figur 1: Hvordan er jeres forventninger til 2010 i forhold til 2009?

Forventninger til gæsteantallet i 2010

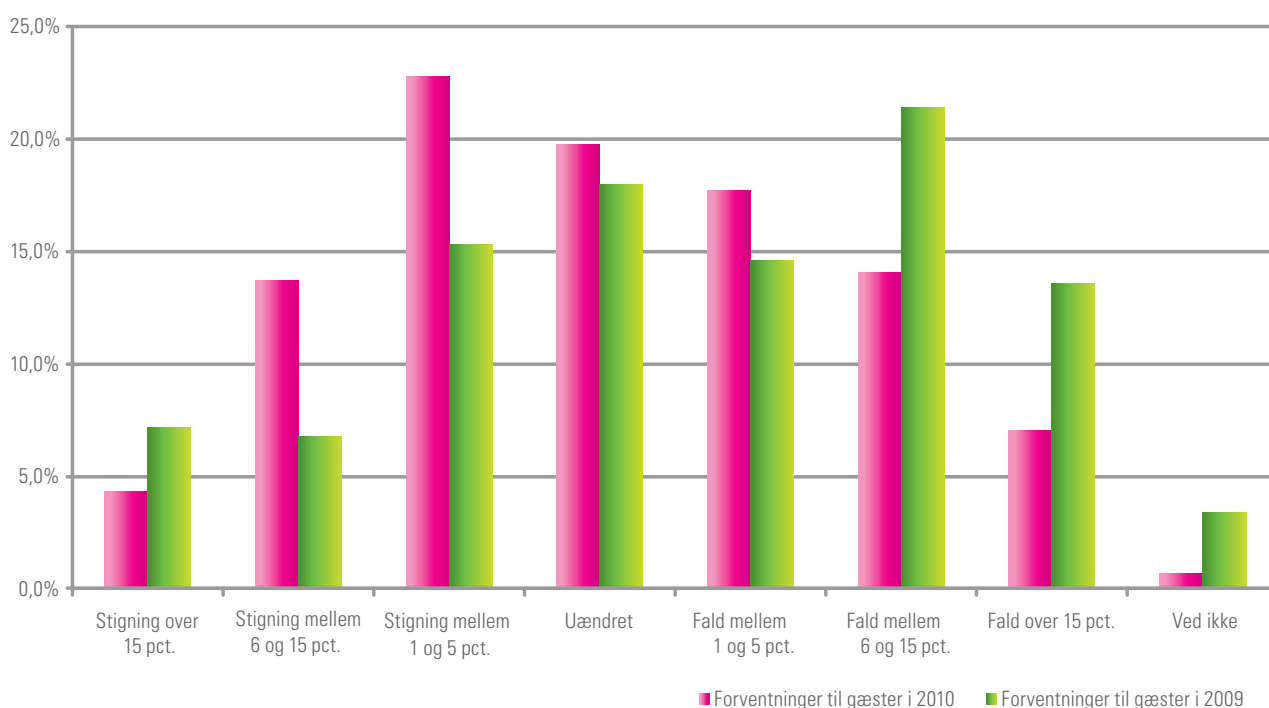
Selv om virksomhederne har beskedne forventninger til efterspørgslen i 2010, ser situationen lidt bedre ud i år end på samme tid sidste år.

Figur 2 viser virksomhedernes forventninger til 2010 sammenlignet med deres forventninger i sidste års analyse til 2009. I maj 2009 troede 50 pct. af virksomhederne, at 2009 ville byde på færre gæster, og hele 35 pct. vurderede, at faldet ville blive på mere end 6 pct. I 2010 er andelen af virksomheder, som forventer færre gæster, faldet til 39 pct., og "blot" 21 pct. tror, at faldet vil blive på mere end 6 pct.

De mest positive forventninger til efterspørgselsudviklingen i 2010 skal findes blandt hotellerne. 52 pct. af hotelvirksomhederne forventer flere gæster end i 2009, mens 32 pct. af hotellerne forventer tilbagegang. Foruden hotellerne, er det kun blandt restauranterne, at der er en højere andel, som forventer fremgang end tilbagegang i gæsteantallet.

Værst ser det ud for feriecentrene, hvor 60 pct. forventer tilbagegang, men også blandt cafeer, værtshuse mv., kroer samt kursus- og konferencecentre ser 2010 ud til at blive et meget vanskeligt år, hvor flertallet forventer yderligere fald i antallet af kunder.

Figur 2: Hvordan er jeres forventninger til udvikling i antal gæster/kunder i forhold til foregående år?

Tabel 1: Forventninger til udviklingen i antal gæster/kunder i 2010 – inddelt efter virksomhedstype

Antal gæster 2010	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	0,0%	14,3%	14,3%	14,3%	28,6%	28,6%	0,0%	0,0%
Kantiner og catering	0,0%	13,3%	20,0%	20,0%	13,3%	26,7%	0,0%	6,7%
Fastfood og cafeteria	0,0%	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Feriecentre	0,0%	0,0%	20,0%	20,0%	20,0%	0,0%	40,0%	0,0%
Hoteller	8,1%	15,3%	28,8%	15,3%	14,4%	9,0%	9,0%	0,0%
Kroer	0,0%	7,4%	22,2%	14,8%	22,2%	25,9%	7,4%	0,0%
Kursus- og konferencetre	3,1%	9,4%	15,6%	18,8%	21,9%	18,8%	12,5%	0,0%
Restauranter	3,1%	18,8%	17,2%	32,8%	12,5%	12,5%	1,6%	1,6%
Vandrerhjem	0,0%	0,0%	41,2%	11,8%	23,5%	11,8%	11,8%	0,0%
Øvrige virksomheder	12,5%	12,5%	12,5%	12,5%	37,5%	12,5%	0,0%	0,0%

Der er desuden store geografiske forskelle i forventningerne til 2010, og det er særligt virksomhederne i København og på Fyn, som forventer flere gæster i 2010.

Endvidere tyder besvarelserne på, at overnatningsvirksomhederne generelt har de mest positive forventninger til udviklingen i antal kunder. I fem ud af syv landsdele er det i højere grad overnatningsvirksomhederne, der tror på fremgang i antallet af kunder, end bospisningsvirksomhederne.

I 2009 oplevede overnatningsvirksomhederne generelt større tilbagegang end bospisningsvirksomhederne. Det var endvidere overnatningsvirksomhederne i København og på Fyn, som var blandt de virksomhedskategorier, der blev hårdest ramt af krisen. Men meget tyder på, at det i 2010 vil være omvendt – i hvert fald med hensyn til antallet af gæster.

Det er som nævnt ikke i alle landsdele, at flertallet af overnatningsvirksomhederne har en forventning om fremgang i gæsteantallet. Blandt overnatningsvirksomhederne på Sjælland forventer hver anden virksomhed, at 2010 vil byde på tilbagegang. Den allermost pessimistiske virksomhedsgruppe er dog bespisningsvirksomhederne i Sønderjylland, hvor blot 18,2 pct. tror på flere gæster end i 2009.

Forventninger til omsætningen i 2010

I forbindelse med sidste års analyse blev medlemsvirksomhederne ligeledes spurgt om deres forventninger til omsætningsudviklingen i 2009. I Figur 3 har vi sammenlignet virksomhedernes forventninger i den aktuelle medlemsundersøgelse til omsætningsudviklingen i 2010 med

Tabel 2: Hvordan er jeres forventninger til 2010 sammenlignet med 2009?

Antal gæster	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke	Ubesvaret
København									
Bespisning	4,0%	28,0%	12,0%	24,0%	4,0%	24,0%	4,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	10,0%	5,0%	32,5%	12,5%	17,5%	10,0%	12,5%	0,0%	0,0%
Sjælland									
Bespisning	0,0%	11,8%	23,5%	35,3%	17,6%	11,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	0,0%	13,3%	16,7%	20,0%	16,7%	13,3%	20,0%	0,0%	0,0%
Bornholm									
Bespisning	0,0%	12,5%	12,5%	25,0%	12,5%	37,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%
Fyn									
Bespisning	9,1%	27,3%	9,1%	18,2%	27,3%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	4,3%	17,4%	30,4%	26,1%	8,7%	13,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sønderjylland									
Bespisning	0,0%	9,1%	9,1%	36,4%	36,4%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	0,0%	0,0%	43,5%	17,4%	8,7%	26,1%	4,3%	0,0%	0,0%
Midtjylland									
Bespisning	0,0%	18,8%	25,0%	25,0%	12,5%	18,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	5,7%	11,3%	24,5%	13,2%	22,6%	9,4%	13,2%	0,0%	0,0%
Nordjylland									
Bespisning	0,0%	9,1%	18,2%	36,4%	18,2%	9,1%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	0,0%	23,5%	17,6%	11,8%	35,3%	11,8%	0,0%	0,0%	0,0%

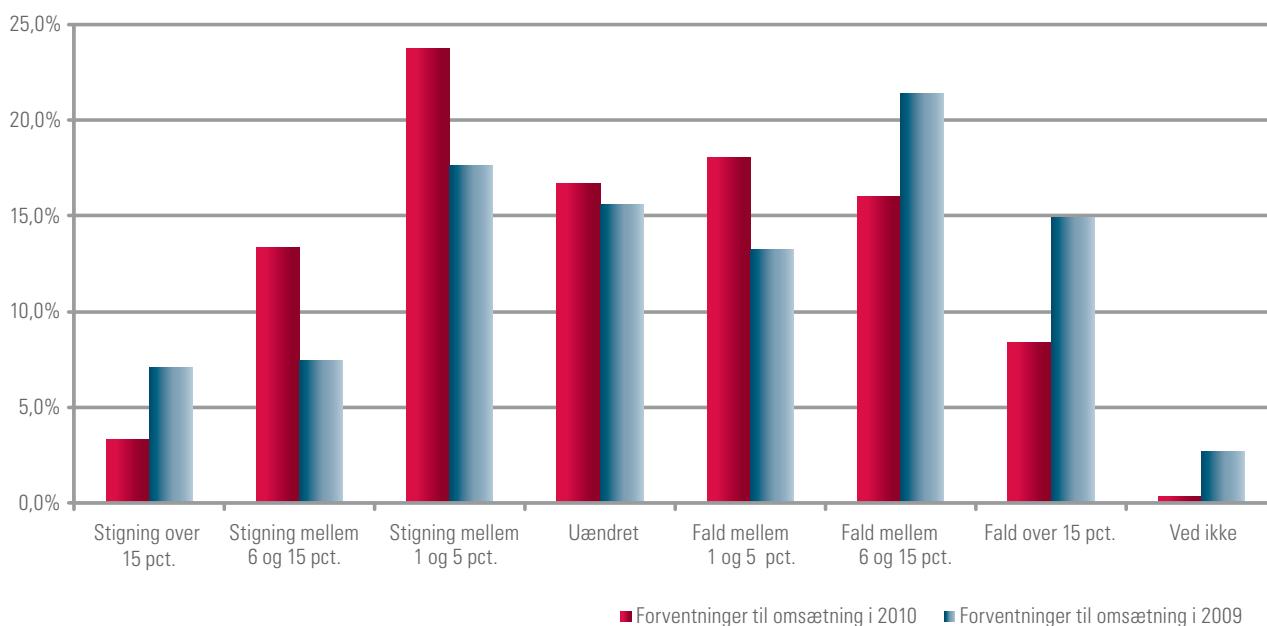
virksomhedernes forventninger sidste år til omsætningen i 2009.

Der er fremgang at spore, men der er fortsat flere virksomheder, som frygter yderligere tilbagegang end virksomheder, der har en tro på omsætningsvækst. Dertil kommer, at andelen der forventer *markant* omsætningsnedgang fortsat er meget højere end andelen, der forventer *markant* omsætningsfremgang. Det er nemlig blot 3 pct., der forventer omsætningsfremgang på mere end 15 pct., mens hele 8 pct. forventer en omsætningsnedgang på mere end 15 pct.

Besvarelserne indikerer således, at virksomhederne – trods tegn på beskeden fremgang i antallet af gæster – ikke vil få større omsætning i 2010, men derimod vil opleve uændret eller yderligere fald i omsætningen sammenlignet med 2009, primært på grund af gæsternes lavere forbrug.

Dette bekræfter billedet fra den første delanalyse, hvor restauranter, hoteller og andre turismevirksomheder ser en lille fremgang eller status quo i antallet af gæster i forhold til 2009, men med et lavere forbrug pr. gæst end tidligere. For eksempel køber restaurantgæster færre drikke-

Figur 3: Hvordan er jeres forventninger til udvikling i omsætning i forhold til foregående år?

varer eller billigere vine, mens hotelgæster vælger et kortere hotelophold på et hotel med færre stjerner, end de tidligere ville have valgt. Alternativt undlader de at købe en opgradering til et bedre værelse.

Faldet i gæsternes forbrug kan også forklares med et fald i antallet af forretningsgæster, der traditionelt har et højere forbrug. Til gengæld oplever hotel- og restaurantvirksomhederne en fremgang i antallet af private gæster med et lavere forbrug.

Det er hotellerne, der har de mest positive forventninger til omsætningsudviklingen i 2010. 51 pct. af de deltagende hoteller forventer, at omsætningen i 2010 vil ligge højere end i 2009. I den første delanalyse svarede 38 pct. af hotellerne, at de havde oplevet omsætningsfremgang i årets første fem måneder sammenlignet med samme periode i 2009. Optimismen er altså større, når det gælder hele 2010.

Tabel 3: Forventninger til udvikling i omsætning i 2010 – inddelt efter virksomhedstype

Omsætning 2010	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	0,0%	14,3%	14,3%	14,3%	21,4%	28,6%	7,1%	0,0%
Kantiner og catering	0,0%	13,3%	33,3%	13,3%	13,3%	26,7%	0,0%	0,0%
Fastfood og cafeteria	0,0%	33,3%	0,0%	16,7%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Feriecentre	0,0%	0,0%	20,0%	20,0%	20,0%	0,0%	40,0%	0,0%
Hoteller	5,4%	12,6%	32,4%	10,8%	16,2%	13,5%	9,0%	0,0%
Kroer	0,0%	14,8%	18,5%	11,1%	18,5%	25,9%	11,1%	0,0%
Kursus- og konferencentre	3,1%	6,3%	12,5%	25,0%	21,9%	15,6%	15,6%	0,0%
Restauranter	3,1%	21,9%	18,8%	25,0%	14,1%	12,5%	3,1%	1,6%
Vandrerhjem	0,0%	0,0%	29,4%	17,6%	23,5%	17,6%	11,8%	0,0%
Øvrige virksomheder	12,5%	0,0%	12,5%	25,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%

Efter hotellerne er restauranter samt kantine- og cateringvirksomheder de mest optimistiske, hvad angår omsætningen i 2010. I alle de resterende virksomhedskategorier, forventer majoriteten af virksomhederne yderligere omsætningsfald.

Efterspørgselsudviklingen er ikke ligeligt fordelt geografisk. Overnatningsvirksomhederne på Bornholm er blandt de mest optimistiske. Det ser også forholdsvis positivt ud

for virksomhederne på Fyn og bespisningsvirksomhederne i København.

Flere gæster er imidlertid ikke nødvendigvis ensbetydende med højere omsætning, hvilket er mest tydeligt for de københavnske overnatningsvirksomheder. Her forventer 48 pct. af virksomhederne besøg af flere gæster i 2010, mens kun 35 pct. tror på omsætningsvækst.

Tabel 4: Forventninger til udviklingen i omsætning i 2010 – inddelt efter landsdel

Omsætning	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke	Ubesvaret
København									
Bespisning	4,0%	32,0%	16,0%	20,0%	4,0%	16,0%	8,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	5,0%	5,0%	25,0%	12,5%	22,5%	15,0%	15,0%	0,0%	0,0%
Sjælland									
Bespisning	0,0%	11,8%	23,5%	17,6%	29,4%	17,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	0,0%	13,3%	16,7%	20,0%	10,0%	20,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Bornholm									
Bespisning	0,0%	12,5%	25,0%	12,5%	12,5%	37,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	33,3%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%
Fyn									
Bespisning	9,1%	27,3%	9,1%	18,2%	27,3%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	8,7%	13,0%	30,4%	21,7%	8,7%	17,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Sønderjylland									
Bespisning	0,0%	9,1%	18,2%	27,3%	27,3%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	0,0%	0,0%	39,1%	21,7%	13,0%	21,7%	4,3%	0,0%	0,0%
Midtjylland									
Bespisning	0,0%	18,8%	25,0%	25,0%	12,5%	18,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	1,9%	15,1%	24,5%	9,4%	24,5%	9,4%	15,1%	0,0%	0,0%
Nordjylland									
Bespisning	0,0%	18,2%	18,2%	27,3%	18,2%	0,0%	9,1%	9,1%	0,0%
Overnatning	0,0%	11,8%	35,3%	5,9%	29,4%	17,6%	0,0%	0,0%	0,0%

Overnatningsvirksomhederne har det fortsat generelt svært. Foruden København tror et flertal af overnatningsvirksomhederne i Midtjylland og på det øvrige Sjælland på yderligere omsætningsfald for deres virksomheder frem for vækst. For bespisningsvirksomhedernes vedkommende ser det værst ud for virksomhederne beliggende på Bornholm, Sønderjylland og øvrige Sjælland.

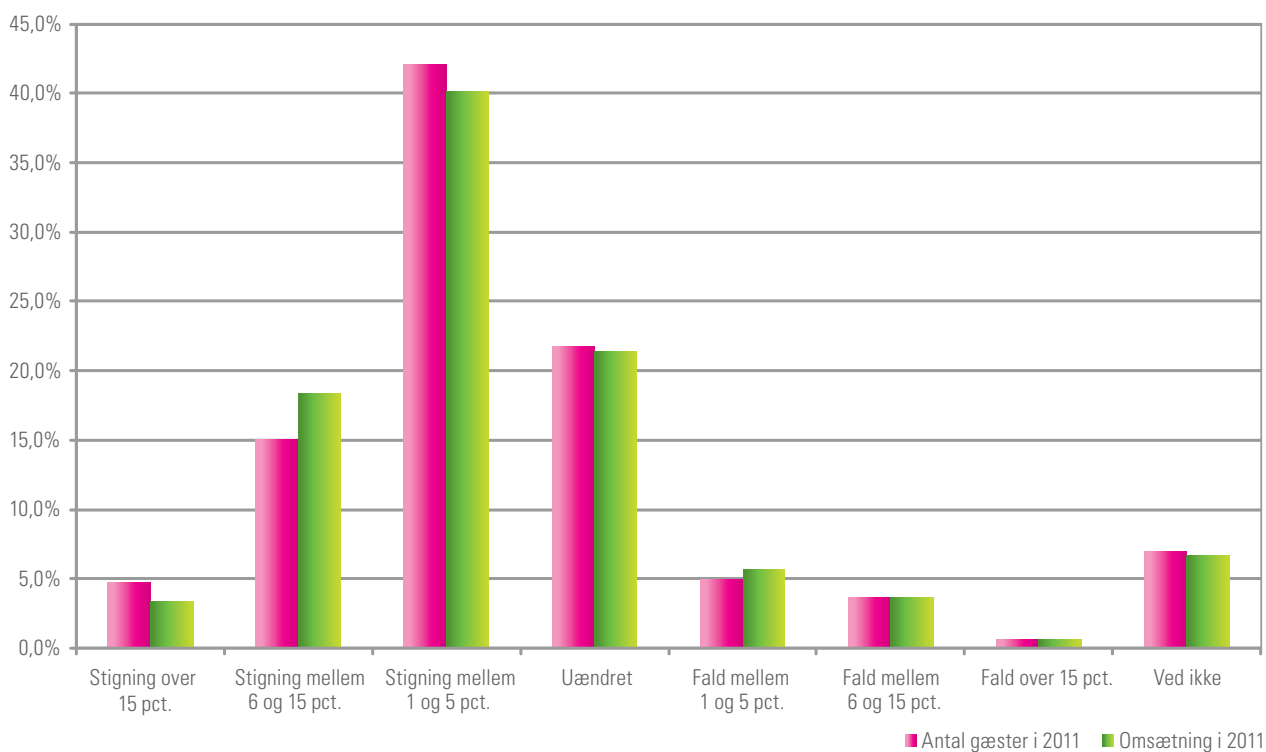
Forventninger til 2011

På baggrund af medlemsvirksomhedernes besvarelser kan 2011 blive året, hvor udviklingen vender, selv om de fleste virksomheder har meget beskedne forventninger. Knap to tredjedele af virksomhederne tror, at væksten i antallet af gæster og omsætning bliver på mellem nul og fem procent, hvilket langt fra vil være tilstrækkeligt til at

opveje det tab, som den økonomiske krise har påført dem de seneste to år. Mindre end 5 pct. tror på en fremgang på mere end 15 pct., men samtidig er det også de færreste virksomheder, der kan forestille sig yderligere omsætningsfald i samme størrelsesordenen, som det er set de forgangne år.

Forventningerne til omsætningsudviklingen i 2011 er meget lig forventningerne til udviklingen i antallet af gæster/kunder. Dette kunne indikere, at omsætningen vil vokse som følge af et større antal gæster, og ikke nødvendigvis fordi gæsterne atter øger deres forbrug. Holder dette stik, vil gæsternes forbrug i 2011 således fortsat ligge under niveauet fra før krisen.

Figur 4: Hvordan er jeres forventninger til 2011 i forhold til 2010?

Tabel 5: Forventninger til gæster/kunder i 2011 – inddelt efter virksomhedstype

Antal gæster 2011	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	14,3%	7,1%	21,4%	35,7%	0,0%	7,1%	0,0%	14,3%
Kantiner og catering	6,7%	26,7%	33,3%	13,3%	6,7%	0,0%	0,0%	13,3%
Fastfood og cafeteria	0,0%	0,0%	50,0%	33,3%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Feriecentre	0,0%	20,0%	60,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hoteller	5,4%	16,2%	42,3%	21,6%	4,5%	0,9%	0,9%	8,1%
Kroer	7,4%	11,1%	25,9%	25,9%	7,4%	11,1%	0,0%	11,1%
Kursus- og konferencetre	0,0%	21,9%	43,8%	9,4%	9,4%	9,4%	3,1%	3,1%
Restauranter	3,1%	17,2%	51,6%	14,1%	4,7%	4,7%	0,0%	4,7%
Vandrersjæm	0,0%	0,0%	41,2%	52,9%	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%
Øvrige virksomheder	12,5%	0,0%	50,0%	37,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Feriecentrene, som har et udfordrende 2010, ser positivt på 2011. Således forventer 80 pct. af feriecentrene både fremgang i antallet af gæster og omsætning i 2011 sammenlignet med 2010. Restauranterne er ligeledes optimistiske, idet mere end 70 pct. forventer både et øget antal gæster og øget omsætning i 2011.

Blandt kroer, cafeer, værtshuse, diskoteker og vandrersjæm er troen på fremgang i 2011 dog markant mindre, idet under halvdelen af virksomhederne tror på vækst. Cafeerne, værtshusene, diskotekerne og vandrersjæmmene

tror primært, at 2011 efterspørgselsmæssigt og omsætningsmæssigt kommer til at ligge på niveau med 2010.

Især blandt kroerne og kursus- og konferencetrene forventer mange dog, at krisen forværres i 2011. Således tror cirka hver femte kro og konferencetre, at 2011 vil byde på færre gæster og yderligere omsætningstab. Dette skal ses i lyset af, at netop kursus- og konferencetrene og kroerne er nogle af de virksomhedskategorier, som hidtil har været hårdest ramt af finanskrise og den efterfølgende økonomiske afmatning. Det skyldes, at

Tabel 6: Forventninger til omsætning i 2011 – inddelt efter virksomhedstype

Omsætning 2011	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	14,3%	7,1%	21,4%	35,7%	0,0%	7,1%	0,0%	14,3%
Kantiner og catering	0,0%	40,0%	26,7%	13,3%	13,3%	0,0%	0,0%	6,7%
Fastfood og cafeteria	0,0%	16,7%	50,0%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Feriecentre	0,0%	20,0%	60,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hoteller	3,6%	18,9%	42,3%	19,8%	5,4%	0,9%	0,9%	8,1%
Kroer	7,4%	14,8%	22,2%	25,9%	7,4%	11,1%	0,0%	11,1%
Kursus- og konferencentre	0,0%	25,0%	37,5%	12,5%	9,4%	9,4%	3,1%	3,1%
Restauranter	1,6%	20,3%	48,4%	17,2%	3,1%	4,7%	0,0%	4,7%
Vandrerhjem	0,0%	0,0%	47,1%	47,1%	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%
Øvrige virksomheder	12,5%	0,0%	37,5%	37,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%

især erhvervslivet har skåret ned på antallet af overnatninger, møder, kurser og konferencer.

Ser man på virksomhedernes geografiske beliggenhed, er det atter de københavnske bospisningsvirksomheder, som ser mest positivt på både antallet af gæster og udvikling i omsætningen i 2011. 84 pct. tror på flere kunder, og 80 pct. forventer omsætningsvækst i 2011. Umiddelbart herefter følger bospisningsvirksomhederne i det øvrige Sjælland og i Nordjylland, hvor mere end 70 pct. tror å vækst, og ingen virksomheder forventer yderligere omsætningsfald.

Generelt er det bospisningsvirksomhederne, som ser mest positivt på det kommende år, men der er dog væsentlige undtagelser. På Bornholm tror blot 37,5 pct. af bospisningsvirksomhederne på fremgang, hvilket er lige så mange, som tror på fortsat nedgang.

Blandt overnatningsvirksomhederne er det især de fynske og københavnske, der gør sig forhåbninger om fremgang i 2011. Knappt tre fjerdedele af overnatningsvirksomhederne i København og på Fyn forventer, at 2011 kommer til at byde på omsætningsvækst, primært i form af flere gæster. 60 pct. af de midtjyske virksomheder tror li-

Tabel 7: Forventninger til gæster/kunder i 2011 – inddelt efter landsdel

Antal gæster	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke	Ubesvaret
København									
Bespisning	8,0%	20,0%	56,0%	8,0%	0,0%	4,0%	0,0%	4,0%	0,0%
Overnatning	5,0%	15,0%	45,0%	17,5%	10,0%	2,5%	0,0%	5,0%	0,0%
Sjælland									
Bespisning	0,0%	5,9%	64,7%	17,6%	0,0%	0,0%	0,0%	11,8%	0,0%
Overnatning	3,3%	26,7%	23,3%	23,3%	10,0%	6,7%	3,3%	3,3%	0,0%
Bornholm									
Bespisning	0,0%	12,5%	25,0%	25,0%	25,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	33,3%	0,0%	16,7%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%
Fyn									
Bespisning	18,2%	9,1%	27,3%	27,3%	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%	0,0%
Overnatning	0,0%	30,4%	52,2%	4,3%	8,7%	0,0%	0,0%	4,3%	0,0%
Sønderjylland									
Bespisning	0,0%	18,2%	36,4%	18,2%	9,1%	9,1%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	0,0%	8,7%	43,5%	21,7%	4,3%	8,7%	0,0%	13,0%	0,0%
Midtjylland									
Bespisning	6,3%	25,0%	25,0%	25,0%	12,5%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	3,8%	9,4%	47,2%	24,5%	0,0%	1,9%	1,9%	11,3%	0,0%
Nordjylland									
Bespisning	0,0%	18,2%	54,5%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	5,9%	5,9%	29,4%	52,9%	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%

geledes på omsætningsvækst i 2011, mens det i de øvrige landsdele kun er omkring hver anden virksomhed, som forventer, at 2011 omsætningsmæssigt kommer til at overgå 2010.

Konklusion

De seneste to år har været hårde for hotel-, restaurant- og turismevirksomhederne. Gæsterne er blevet færre, og det er særligt de attraktive kunder med et relativt højt gen-

nemsnittsforbrug, som er udeblevet. Resultatet har været markante omsætningstab, hvilket har kunnet mærkes på virksomhedernes bundlinjer.

Den danske økonomi er nu ude af recessionen og trods fortsat usikkerhed om fremtiden, er privatforbruget begyndt at stige. Mange andre brancher oplever således stigende efterspørgsel, men den første delanalyse viste, at

Tabel 8: Forventninger til omsætning i 2011 – inddelt efter landsdel

Omsætning	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke	Ubesvaret
København									
Bespisning	4,0%	28,0%	48,0%	12,0%	0,0%	4,0%	0,0%	4,0%	0,0%
Overnatning	2,5%	17,5%	52,5%	10,0%	10,0%	2,5%	0,0%	5,0%	0,0%
Sjælland									
Bespisning	0,0%	11,8%	58,8%	17,6%	0,0%	0,0%	0,0%	11,8%	0,0%
Overnatning	3,3%	26,7%	23,3%	23,3%	10,0%	6,7%	3,3%	3,3%	0,0%
Bornholm									
Bespisning	0,0%	12,5%	25,0%	37,5%	12,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	33,3%	0,0%	16,7%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%
Fyn									
Bespisning	18,2%	9,1%	27,3%	27,3%	9,1%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	0,0%	30,4%	43,5%	8,7%	13,0%	0,0%	0,0%	4,3%	0,0%
Sønderjylland									
Bespisning	0,0%	27,3%	27,3%	18,2%	9,1%	9,1%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	0,0%	13,0%	34,8%	26,1%	4,3%	8,7%	0,0%	13,0%	0,0%
Midtjylland									
Bespisning	0,0%	31,3%	31,3%	18,8%	12,5%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Overnatning	1,9%	15,1%	43,4%	24,5%	0,0%	1,9%	1,9%	11,3%	0,0%
Nordjylland									
Bespisning	0,0%	18,2%	54,5%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%
Overnatning	5,9%	5,9%	35,3%	47,1%	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%

den økonomiske nedgang er fortsat ind i 2010 for hotel- og restauranterhvervet. For et flertal af hotel- og restaurantvirksomhederne har antallet af gæster og omsætningen i de første 5 måneder af 2010 ligget under niveauet i de tilsvarende måneder i 2009.

Denne delanalyse har forsøgt at afdække forventningerne til udviklingen i antal gæster og omsætning i 2010 og 2011. Virksomhedernes besvarelser indikerer,

at året 2010 vil byde på en beskedent fremgang i gæster/kunder, men desværre vil dette formentlig ikke resultere i generel omsætningsvækst for hotel- og restauranterhvervet. Tværtimod er der risiko over yderligere omsætningstab i forhold til 2009, og dermed er den økonomiske krise langt fra overstået for de danske hotel-, restaurant- og turismevirksomheder.

HORESTA
Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel. 35 24 80 80
Fax 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

Tendens udgives af:
HORESTA (Hotel-, Restau-
rant- og Turisterhvervet).

Redaktion:
Benedikte Rosenbrinck,
Jonas Kjær og Henrik
Messmer (ansv.).

Redaktionen kan kontaktes
på tlf. 35 24 80 80, ten-
dens@horesta.dk

Eftertryk tilladt med kilde-
angivelse.

Årsagen er, at gæsterne har reduceret deres forbrug pr. besøg yderligere i forhold til 2009. Restaurantgæsterne vælger desserten fra, hotelgæsterne vælger et billigere hotelprodukt etc. Desuden er der sket en væsentlig ændring i gæstesammensætningen, idet erhvervsvirksomhederne fortsat har skåret antallet af hotellovernatninger, møder, forretningsmiddage og kurser, der afvikles på hotel- og restaurantvirksomheder, ned til et minimum. Til gengæld ser hotel- og restaurantvirksomhederne en fremgang i antallet af private gæster, men de har sjældent samme høje forbrug som forretningsgæsterne.

Der er store forskelle i forventningerne mellem delbrancher, ligesom virksomhedernes geografiske beliggenhed også synes at spille en væsentlig rolle. Det er således hotellerne og restauranterne, som har de mest positive forventninger til 2010, mens feriecentre, kroer samt kursus- og konferencecentre overvejende hælder til yderligere omsætningsfald i 2010.

Geografisk er det virksomhederne på Fyn, der har de mest positive forventninger til fremtiden, hvorimod det ser mest dystert ud for virksomhederne på Sjælland (ekskl. København).

Udsigterne for 2011 ser en anelse bedre ud end for 2010, om end væksten forventes at være

beskeden. Mere end 60 pct. af virksomhederne tror, at væksten i gæsteantallet og omsætningen vil ligge på mellem nul og fem procent.

Denne fremgang skal ses i lyset af, at branchen netop har oplevet to hårde år. Den relativt begrænsede omsætningsstigning, som virksomhederne forventer i 2011, vil dermed ikke være tilstrækkelig til at hæve hotel- og restaurant-erhvervets omsætning op på niveauet fra før krisen.